

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Факультет/інститут Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**СУЧАСНІ ПАРАДИГМИ І ТЕХНОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ  
ОСВІТИ**

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “29” серпня 2022р.

## ЗМІСТ

1. Загальна інформація
  2. Опис дисципліни
  3. Структура курсу (зразок)
  4. Система оцінювання курсу
  5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
  6. Ресурсне забезпечення
  7. Контактна інформація
  8. Політика навчальної дисципліни
-

## 1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасні парадигми дошкільної освіти
Освітня програма	Дошкільна освіта
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	

## 2. Опис

### дисципліни Мета та цілі курсу

Засвоєння магістрами знань про моделювання освітніх парадигм відповідно до соціо-економічних запитів кожної країни, яка визнає пріоритетність періоду дошкільного віку, як сенситивного для особистісного розвитку дитини

### Компетентності

ІК. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-2. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого - педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-3. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентно спроможності на ринку праці.



### **Програмні результати навчання**

ПР-2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПР-4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПР-8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПР-10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

### **3. Структура курсу (зразок)**

<b>№</b>	<b>Тема</b>	<b>Результати навчання</b>	<b>Завдання</b>
----------	-------------	----------------------------	-----------------

1.	Тенденції розвитку дошкільної освіти у сучасних європейських країнах	<p>Суть і значення парадигми.          Моделювання парадигмальної філософії дошкільної освіти відповідно до соціальних запитів кожної країни та досягнень психолого - педагогічних досліджень про навчання і виховання дітей дошкільного віку.          Пріоритетні компоненти різних парадигм: традиції та сучасні стратегії розвитку.          Парадигми формальної та неформальної дошкільної освіти.          Концепції сучасної дошкільної освіти в країнах євроспільноти.          Тенденції запозичень освітніх технологій у контексті парадигм сучасної дошкільної освіти в різних країнах Європи.          Інноваційні педагогічні технології навчання і виховання дітей дошкільного віку.</p> <p>4 год. - лекцій          2 год. - практичних</p>	<p>Парадигма: сукупність змісту поняття; основні підходи до тлумачення їх філософії, у психології, педагогіці.          Класичні системи і технології освіти дітей дошкільного віку :          1. назвіть відомих представників класичних систем дошкільної освіти на прикладі 2-3 країн, чиї ідеї визнані у сучасних освітніх парадигмах.          4. Охарактеризуйте засадничі компоненти освітніх технологій, опишіть, яких змін вони зазнавали під впливом соціальних факторів впливу?</p>
2.	Стартові напрями модернізації змісту і педагогічних технологій дошкільної освіти в країнах євроспільноти в останні десятиріччя XX сторіччя-початку XXI	<p>Парадигми дошкільної освіти в європейських країнах кінця XX – початку XXI сторіччя.          Модернізація змісту і педагогічних технологій дошкільної освіти в країнах РЕВ (ради економічної взаємодопомоги).          Науково-дослідна діяльність учених країн РЕВ у руслі парадигмальних змін змісту і методик дошкільної освіти.          Методичне забезпечення дошкільної освіти у країнах РЕВ (на прикладі Болгарії, НДР, Угорщини, Польщі, Чехословаччини та ін.)</p>	<p>1. Поняття всебічного формування особливості у дослідженнях відомих вчених країн зарубіжжя (на прикладі 2 - 3-х країн). 2. Підготуйте один реферат про країну за вибором.          3. Назвіть об'єктивні причини інтенсивного реформування змісту і методик дошкільної освіти кінця</p>

	сторіччя.	<p>Інноваційні педагогічні технології навчання і виховання дітей дошкільного віку у закладах різного типу.</p> <p>2 год. - лекцій 4 год.- практичних</p>	<p>XX початку XXI ст. в європейських країнах та в Україні.</p> <p>4. Поясніть фактори впливу на перехід до обов'язкової загальної десятирічної освіти і місце дошкільної освіти в реформі типів ДНЗ її системи.</p> <p>5. Назвіть напрями науково-дослідної діяльності учених країн РЕВ (на прикладі 3-х країн) щодо змісту і методів навчання та виховання дітей дошкільної освіти.</p>
--	-----------	--	--

3.	Тенденції розвитку педагогічних технологій сучасної дошкільної освіти .	<p>Зміст і методи дошкільної освіти дітей у ДНЗ за класичними системами освіти. Функціонування в дошкільній освіті у Голландії, Фінляндії та ін.).</p> <p>ідеї «рівності шансів».</p> <p>Діяльність міжнародних центрів педагогічних досліджень та їхній вплив на зміни технологій дошкільної освіти в Україні у ХХІ сторіччі.</p> <p>2 год. - лекцій 4 год.- практичних</p>	<p>1.Охарактеризуйте стратегічні напрями розвитку змісту і технологій дошкільної освіти в Україні під впливом досвіду в країнах Євроспільноти.</p> <p>2.Сутність дошкільної освіти та методологія її функціонування на прикладі країн євроспільноти (підготувати реферат на прикладі однієї країни без повторень у їхньому виборі).</p> <p>3. Опишіть механізми симіляції та асиміляції методик в дошкільній освіті (підготувати реферат на прикладі однієї країни).</p> <p>4. Назвіть варіанти інтегрування змісту і технологій дошкільної освіти різних країн в єдиному європейському освітньому просторі.</p> <p>5.Зміст понять «дошкільна освіта» і «дошкільне виховання» . Реалізація принципу і наступності у змісті, методах, формах в дошкільній та початковій освіті .</p> <p>6. Законодавчо-нормативне та методичне забезпечення змісту дошкільної освіти в Україні та у різних країнах (підготувати реферат – країна за вибором студента без повторень тематики).</p> <p>7. Опишіть особливості функціонування дошкільної освіти дітей</p> <p>з</p>
----	---	--	--

			ООП (підготувати реферат на прикладі однієї країни, втім і України).
4	Тенденції реалізації сучасних технологій дошкільної освіти в Україні та у країнах євроспільноти кінця 80-х років ХХ століття.	Тенденції розвитку змісту і педагогічних технологій дошкільної освіти в Україні та у країнах євроспільноти кінця 80-х років ХХ століття. Основні напрями модернізації змісту дошкільної освіти у різних країнах. Науково-дослідна і методична діяльність учених та практиків у галузі дошкільної освіти у країнах-учасниках РЕВ.  2 год.- лекцій 4 год. - практичних	1.Доповідь на тему: «Концепція персоналізованого навчання» 2.Доповідь на тему : «Концепція іншомовної освіти» 3.Доповідь на тему «Дослідницька концепція у руслі інноваційного навчання» 4.Доповідь на тему « Концепція професійного педагогічного навчання»
5	Тенденції перспективного розвитку технологій дошкільної освіти.	Тенденції розвитку змісту і педагогічних технологій дошкільної освіти. Дошкільна освіта та її наступність із змістом початкової освіти в умовах реалізації програми НУШ. Основні підходи до реалізації інноваційних педагогічних технологій в організацію освіти дітей у ЗДО різного типу та їх фінансового забезпечення . Координація наступності змісту програм дошкільної освіти і початкової освіти.  4 год. - лекцій 4 год.- практичних	1. Реферати на теми за вибором студентів певної країни «Всебічне формування особистості у змісті дошкільної освіти країни (,,). 2. Реферати: Науково- дослідна діяльність учених і здобутки практиків дошкільної освіти в напрямі реалізації сучасних технологій ( вибір вікової групи дітей і типу ЗДО здійснює студент ).

#### 4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	80
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Залік/Екзамен	100
Максимальна кількість балів	100

#### 5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

## Література:

Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)/М-во освіти і науки, молоді та спорту України. – К., 2021

Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти).

Нова редакція. 2021. URL:

[https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro\\_novu\\_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf)

1. Закон України «Про освіту».К., 2017 р. ( з доп. 2021р.).
2. Закон України «Про дошкільну освіту». К., 2021.
3. Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям».К., 2021.
4. Лист Міністерства освіти і науки України від 17.08.2005 за № 1/9-431 "Про організацію короткотривалого перебування дітей у дошкільних навчальних закладах".
5. Лист Міністерства освіти і науки України від 07.03.2007 № 1/9-258 «Про організацію обліку дітей дошкільного віку».
6. Волошина О., Колеснік К. Напрями й контексти модернізації дошкільної освіти 80-х-90-х років ХХ століття.Педагогічні науки: теорія і практика, історія,інноваційні технології,№9-10, 123-124.ДОО10.24139/2312-5993/2022.09-10/303-310.
7. Гарань Н. Ретроспективний аналіз створення програм для системи закладів дошкільної освіти . Гуманізація навчально - виховного процесу ,Спецвипуск 8,2012, с. 166-172.
8. Дошкільна освіта в Україні. Збірник нормативно - правових актів для управління закладом дошкільної освіти. Редакція 1. 2023. Київ. Освіта, 2023.
9. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. 2020.НАПН України. Київ:ФОП Ференець В.Б.44с.
10. Кузьмінський А.І.,Біда О.А.,Чучук А.П., Кучай О.В., Дзямко В.Й. Розробка перспективних напрямів розвитку освіти України: цивілізаційні зміни. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія...Вип.57.2020 . с.174-180.
11. Мирончук.М. Контекстний підхід у підготовці студентів до професійної діяльності у зарубіжній педагогічній теорії. Креативна педагогіка, Вип.13. Житомир. 2018.
12. Панасюк Т. Розвиток дошкільної освіти: досягнення та перспективи. Дошкільне виховання.№1. 2012.с.2-4.
13. Про національну доктрину розвитку освіти.2002.( дата звернення 18.06.22).
14. Скільський Д.Історія зарубіжної педагогіки: Посібник,К.Смолоскип.2011.
15. Степанова Т. Еволюція змісту дошкільної освіти у другій половині ХХ століття: монографія.К.:Видавничий Дім “ Слово”. 2010.
16. Стеценко І. Обґрунтування необхідності переходу від STEM - освіта до STREAM - освіти в дошкільному віці. Комп'ютер у школі та в сім'ї. №8,

с.31 - 38.

17. Улюкаєва І. Історія дошкільної педагогіки. Харків. Вид.-во “ Діса плюс”.2016. 354с.

16. Лист Міністерства освіти і науки України від 17.08.2006 № 1/9/153 «Підбір і використання іграшок для дітей раннього віку у дошкільних навчальних закладах.
17. Макаровська Т.П., Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: МАУП, 2003. — 304 с.
18. Михайлов М.Г., Телегунь М.І., Славкова О.П. Бухгалтерський облік у бюджетних установах. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 384 с.
19. Нормативи наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел- садків) компенсую чого типу, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128. 20.Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.11. 2007 №1041. «Про забезпечення прав дітей-інвалідів та дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку». 21.Наказ Міністерства освіти і України від 25.07.2005 №481 «Про внесення змін до порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернат них навчальних закладів». 22.Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 30.08.2005 №432 // 496 «Про вдосконалення організації медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі».
23. Облік у бюджетних установах / І.Д. Ватуля, М.І. Ватуля , З.М, Левченко та ін.. — К.: Центр учбової літератури. 2009. — 369 с.
24. Перелік оснащення медичного кабінету дошкільного навчального закладу, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 30.08.2005 №432/

## 6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти <a href="https://kttmdiso.pnu.edu.ua">https://kttmdiso.pnu.edu.ua</a> (0342) 50-91-38 ktmdo@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Лисенко Неллі Василівна –завідувач кафедри, професор, доктор педагогічних наук.
Контактна інформація викладача	<a href="mailto:neli.lysenko@pnu.edu.ua">neli.lysenko@pnu.edu.ua</a>

## 7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічна доброчесність осіб, що навчаються та працюють в університеті, регламентує низка нормативних документів, а саме: - Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». - Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науководослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». - Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за адресою: <a href="https://pnu.edu.ua/положення-прозапобіганняплагіату/">https://pnu.edu.ua/положення-прозапобіганняплагіату/</a>
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися з положенням можна за адресою: <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/</a>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання («Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за адресою: <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/</a>
--	--

<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання («Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за адресою: <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/</a></p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra. Можливість зарахування неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися з положенням можна за адресою: <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf">https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf</a></p>